

ของฝากจากศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับภาคใต้

"นายสน เก้าตัน"

๕ บานออร์

บานออร์ เป็นการละเล่นพื้นเมืองชนิดหนึ่งของชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ บานออร์เป็นกลองชนิดหนึ่งใช้ตีเพื่อประกอบเสียงให้ชาวบ้านรู้ว่าขณะนี้มีการจัดงานที่บ้านนี้ด้วยแล้ว การแข่งขันบานออร์มีขึ้นครั้งแรกที่ บ้านแม่ตง อำเภอเวียงจังหวัดนราธิวาส

ความเป็นมา ประมาณหนึ่งร้อยกว่าปีมาแล้ว บานออร์เป็นการ

88 รุสมิแอล

ละเล่นในท้องถิ่น เริ่มแรกมีโต๊ะลีอมาผู้หนึ่ง ชื่อ "นอร์" ได้ริเริ่มคิดสร้างขึ้นมา โดยตัดไม้กลม ๆ ที่มีรูข้างใน แล้วเจาะต่อเติมให้กว้างและยาวประมาณ ๒ ฟุต เอาหนังควายที่รีดจนออกหมดแล้ว ดูเรียบบางวางปิดปากไม้ไว้แล้ว จึงให้ตีง โดยใช้เชือกหวายมัดให้แน่น ตีด้วยมือจะมีเสียงดังกังวานมาก

การตีบานออร์นี้ใช้ในงานพิธีการต่าง ๆ เช่น พิธีเข้าสู่หนัด พิธีแต่งงาน โดยการตีประกอบให้คนรู้ว่ามีการงาน โดยไม่คิดค่าแรงใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือเจ้าของงานโดยตรง ต่อมาจึงได้เรียกชื่อติดปากคนทั่ว ๆ ไปว่า "บานออร์" จนถึงปัจจุบันนี้

ต่อมาได้มีการเพิ่มบานออร์และเพิ่มคนตีให้มากขึ้น มักจะไปเล่นในงานเข้าสู่หนัด งานแต่งงาน และงานอื่น ๆ ที่ได้รับเชิญให้ไปเล่น ตอนนี้จะมีการคัดตอบแทนหรือค่าแรงงาน คือให้รับเลี้ยงคณะที่ไปร่วมแสดงก็เพียงพอ และมักจะไปเล่นหลังจากการเก็บเกี่ยวเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ปี พ.ศ.๒๕๕๐ เริ่มมีการแข่งขันบานออร์ขึ้น และจัดบานออร์เหลือเพียง ๖ ใบ แต่ละพวกจัดประดับประดาบานออร์ของตนให้สวยงาม การจัดทำมักให้หลุมพอ

ที่แก่ที่สุดเอามาเจาะรู แล้วนำหนังควายที่คัดเลือกอย่างดีแล้วมาประกอบจึงให้ตีง แล้วให้ตีเพียงเสียงเดียวที่กังวานไพเราะ ไม่ตีทำด้วยไม้เนื้อแข็งพันด้วยเศษขางพารา คานตียาวประมาณฟุตครึ่ง เพื่อใช้ตีประสานเสียงให้เกิดความไพเราะจากเสียงสูงต่ำ

วิธีเล่น จะแบ่งออกเป็น ๒ พวก ๆ ละ ๖ คน คนตีใบละ ๒ คน โดยสลับเปลี่ยนกันตี จนรู้ว่าแพ้หรือชนะ จะมีการตีแบบต่อเนื่องกันและประสานเสียงกัน (สียง) จะมีกรรมการคอยฟังเสียงว่า เสียงพวกไหนมีทางเสียงดี พวกนั้นจะชนะไปในที่สุด รางวัลในการแข่งขันครั้งละประมาณ ๑,๕๐๐ บาท

ปัจจุบันบานออร์กำลังจะสูญหาย เหลือเพียงกลุ่มเดียวที่พอเก็บไว้ให้ลูกหลานได้ชม คือ คณะบานออร์ที่มีชื่อว่า "โต๊ะพลูโพะห์" บ้านแม่ตง โดยมีนายเจ๊ะตือเงาะเจ๊ะเลาะห์ เป็นผู้จัดการทีม นายประมุข จินดาวิจิตร คำนันตำบลแม่ตง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส เป็นผู้ควบคุมทีม

ข้อมูลในการเสนอบทความนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากนายประมุข จินดาวิจิตร ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย □